

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1:70 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодвоєне число по 16 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми не веш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорумщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносени по 30 с. від стрічки.

Межнародні конференції для економічних справ.

(+) Межнародні конференції для уладження економічних справ, се найновіша метода для уздоровлення сих відносин. В Брукселі не була заступлена Росія, коли там відбувала ся нарада над знесенем премій від вивозу цукру і про уніфікацію цукрового цла на 6 франків звернену проти картелів. Росія заявила, що не признає ніяких премій і длатого не має ніякого діла з Бруксельскою конференцією. А тепер звертає ся Росія проти сеї конференції, протестує проти кождочасного приміненя диференціального цла, яке могло би трафити російській вивіз цукру, і з приводу Бруксельскої конференції заходить ся коло скликаня міжнародної конференції, яка мала би зайняти ся рінгами, картелями і синдикатами. Міністер скарбу Віте вивисив в своїм органі сю конференцію до значія, якого мабуть она ніколи не досягне. Дотична нота в справі скликаня сеї конференції вказує на економічнім полі на приміненє тих засад, на яких основували ся постанови мирової конференції в Газі. Міністер Віте мав раз таку дивоглядну думку, що запитав телеграфічною дорогою російський промисловий конгрес, щоби єму сказав, як супроти великого ввозу до Росії можна жалувати ся на недостачу роботи. Він думав, що промисловці мають доволі роботи, наколи они сами роблять сю роботу і тим зроблять злишнім ввіз товару. Російський міністер скарбу хоче отже радикально допомогти і в тім має єму пособляти вся Европа. Промислово слабо розвита Росія намагає ся відперти заграничну конференцію, якій очевидно пособляють вивозові синдикати, але так легкоумро невеликим коштом не всіє Росія своїх інтересів дорогою міжнародної конференції обезпечити. Се було вельми упокоряючо, як Англія диктувала в Брукселі всім там заступленим державам, що они мають робити, наколи бажають обминути англійські цлові кари. По тих досвідах, які там мимохіть зібрали всі учасники, трудно сподівати ся, щоби тепер держави так квапили ся на міжнародну конференцію в справі, яка не всіх обходить. Фінансовий орган Вітего бачить точку тяжести пособлюваня вивозових товарів і викликаного тим обниження міжнародних цін виключно у вивозовій діяльності синдикатів, рінгів і картелів. Длатого тепер як-раз була би пригідна хвиля зайняти ся справою сеї шкідної з міжнародного погляду діяльності, тим більше, що наближав ся реченець вигасненя торговельних договорів.

Але тепер насуває ся питанє, чи се розумно, на довший час установляти цла і тим способом вязати собі руки що-до уживаня одинокого успішного способу оборонного в боротьбі з конкуренцією синдикатів. Тим була би вказана також дорога, яку бажав би Віте начеркнути дораджуваній ним міжнародній конференції. Змінні цла мали би вийти намість доси славлених

сталих, які доси уважано яко цінну частину торговельних договорів, змінні цла, які мали би уможливити в тій хвилі охорону, наколи дає ся учути або лише предвидіти діяльність заграничного синдикату. Росія мусіла би одначе не тільки ті цла підвишлати, але також, наколи хоче успішно ділати проти рінгів і картелів, обнижати, щоби викликати заграничну конкуренцію для побореня власних рінгів і картелів. Підвишенєм цла лише скріпили би ся російські організації, а міжнародна конференція виходить лише на скріпленє внутрішнього торгу Росії. Віте має на думці посуванє цла в гору, о скільки єго фінансовий орган допоміг міністроу до влучного зображеня справи. Тут розходить ся не лише о вишні рінги і картелі, але також о подібні домашні організації, а з тими міністер Віте не дійде до кінця підвишуванєм цла.

Він заперечить їх встанованє так, як не признає безпосередних російських премій вивозових для вивозу цукру, але такі твердження не можуть бути правосильними на міжнародній конференції, яка вкладає всім державам однородні постанови, припускаючи, що доторкують ся однородних відносин.

Поки-що нараджують ся тепер держави над відповідю на російську ноту. З ввічливости очевидно відповідать приязно на сю ноту, а з ввічливости може навіть опісля збере ся міжнародна конференція, але ніхто не вірить в позитивний вислід так само, як не приняла ся гадка утвореня европейскої цлової унії проти Америки. Після одного шаблону годі лічити економічні недуги так різнородних держав.

Страйкові справи.

Протест руских послів.

Рускі послы вислали вдруге телеграму до президента міністрів д-ра Кербера, в якій доказують, що погроза виїмкового стану є неоправдана і безцільна.

Неоправдана: бо страйкуючі хлопц Русини і Польки нігде не заколотили публичної безпечности, з виїмкою хіба спорадичного здержаня робітників, іменно спроваджених зноза місцевости; напротив панував при таким величезнім страйку прямо безприкладний супокій мимо провокацій з противної сторони.

(Докази на безцільність заведеня виїмкового стану сконфіскувала ц к. прокуратория в львівських ранішних дневниках).

Дальше телеграма закидує, що неправно і неоправдано реквірують військо, яке кватирують не в дворі, але по хлопях; що кореспонденційне бюро подає фальшиві і тенденційні і пересадві вісти про страйк; що арештованя і гузарські шаржи виконують ся для застрашеня селян. Цлий сей ряд несправділовосці не подаємо з огляду на прокураторию. Телеграма кінчить ся просьбою: Вишійть Екецелєнцію безсторонних, справедливих урядників з міністерства, як ми се вже предкладали в депеші з 28. м. м. задля розелді, а правда наших слів виявить ся в цілім блеску.

Послы до державної ради і сойму кравного: Романчук, Барвінський, Олеськикий, Мосильницький

Чи се що поможе?

Сю телеграму містить Neues Wiener Journal на чільнім місці і у вступній статі робить між иньшими ось які уваги, з яких знов дуже обережно виберемо лиш деякі уступи, щоби зберечи ся від конфіскати. Схарактеризувавши галицьку адміністрацію, як она мало зависима від центрального правительства, каже сей дневник: «Тому можна зрозуміти нагальне бажанє руских послів, щоби правительство поінформувало ся через безсторонних урядників міністерства, заким дасть спонукати себе через закрашені справозданя до виїмкових заряджень. Се прецінь не є домаганєм революціонерів, нехтувателів авторитету, за яких Русинів рада би денунціувати польска сторона, коли власне они благають сей авторитет, щоби дав про себе знати та щоби бодай без упередженя розслідив правду. Коли Галичина є інтегральною частию нашої монархії, коли правительству прислугує такж супроти шляхти найновіший авторитет, так, думаємо, президент міністрів і начальник міністерства внутрішних справ не може інакше, лише сейчас зробити ужиток зі свого права надконтролі підчинених собі урядів та їх заряджень. Єго отяганє, вдоволити просьбу того народа, який до него, як до заступника державної ідеї поглядає з довірем, могло би лише зміцнити в Русинах думку, що они вже не австрійські горожанє, але польські піддані».

Куренда єрцибіскупа Більчевського.

В справі страйків видав польський єрцибіскуп коротку куренду до свого клиру, в якій звертає ся такж до поріжнених сторін ось якими словами: «Скажіть улюбленим селянам, що вільно їм в спокійний спосіб і справедливою дорогою бороти ся за свої права і поліпшенє праці за роботи там, де би їм плачено дійсно за мало, або що гірше, задержано негідно дневну заплачу. Бо сьвяте Письмо учить виразно, що гідний є робітник своєї платні і задержанє платні називає єрїхом, що до неба о пїмсту кличе. Однак з другої сторони при кожній нагоді остерігайте селян в горячих словах, що не вільно за працю жадати неможливих цін, яких они ніколи не платили би і не могли би платити, коли би самі були властителями двірських просторів. А щоби селяни ані на хвилю не припускали, що пишучи сю відозву, я міг мати що иньшого на думці і в серцю, як добро люду і бажанє відвернути нещастє від всіх горожан краю, старайте ся, улюблені Братя, як пастирі людий всіх станів, рівночасно впливати по вітцївські на працююдавіцїв, щоби як денєбудь лише могли зробити справедливі уступки, вичилили їх чимскорше і еднали собі постійною опікою і братнім поступованєм довіре і серця люду».

Контрасти.

В якім страшнім контрасті до повисної відозви польского архипастира стоїть поступованє не то вже польских дідичів, безпосередно zagrożених страйком, але і великої части польскої праси, сьвідчать ті видумки і клевети, які она містить на Русинів усіх верств. І так Przedświt одержав у відповідь на свої неправдиві доноси ось яку заяву:

Дотично нотатки, заміщеної в поважаній часописі з дня 1. с. м., а дотикаючої ся роведеня радника Боцюркова, я почувую ся до обовязку, як найближе інтересований в сій справі до слідуемого поясненя: Радник Боцюрків прибув

до Лисовець в дни 23. липня на мою просьбу, бо знаючи его популярність межи людом, я сам просив его за інтервенцію. Вправді до угоди не прийшло, бо остаточне жадане страйкуючих 9. сніп, або 70 кр. денної винагороди видало ся мені за високе, однак мушу признати як найбільшу волю п. радника Боцюркова.

М. Зайончковскі
державець дібр Лисівці.

І мимо сеї цілковитої регабілітації против напастий польських «кореспондентів» католицький Przegląd з зовсім нехристиянською перфідією подає такі уваги від себе до наведеного спростованя: *Агітатори*, які вкінці зміркували, яку нещасну і злочинну підняли акцію, пописавши селян до страйків, бажать тепер виказати, коли не цілковиту свою невинність, то бодай, що їх діла не були такі чорні, як їх змалювали наші справоздавці і кореспонденти і т. д. В виду того можемо сьміло твердити, що коли польське духовенство примінить ся щиро до куренди свого архипастира, оно в очах Przedświt-у, Przegląd-у і др. заслужить собі на назву агітаторів, підбурювачів, ворогів суспільного ладу, яких власти і жандармерія повинна на підставі «інтерпретації законів» здержати від всякого впливу і доступу від простолюдя! Прости Господи тим клеветникам, бо они не відають, що чинять.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Подужавший король Едвард VII. Готовить ся до коронації. Надзвичайно скоро прийшов до здоровля по тяжкій внутрішній операції і як доносять телеграми, вчора прибув разом з королевою до Лондону. Стан здоровля є дуже корисний, бо король, прибувши до пристани Вікторія, ішов сам власними силами, легко, майже не уживаючи палиці, хоть трохи швидко з корабля до повозки, а так само з повозки через перон до залізничного вагону. Те саме обсервували і в Лондоні численні товпи ентузіастично настроєного населеня, яке свого короля витало оваційно.

Прибує цїсаря Вільгельма до Ревлю описують телеграми подрібно. Збуло ся оно, як звичайно, при арматних вистрілах фльоти і окликах гура, зі сніданем на кораблі і тоастами, які монархи взяли в честь взаїмних міністрів заграничних справ. «Новое Время» стверджує, що

на помостах цїсарских яхтів мають рішити ся важні політичні квести і підносять при тім, що політика в Росії, в найтіснішій порозуміню з союзнаю Францією, стремить до угвердження сьвітового мира, так само як і Німеччині, яка невтомимо оружить ся лише в тій ціли, щоби забезпечити собі мир. Відтак «Нов. Время» вказує на ріжницю в поглядах російского і німецького правительств що-до економічних справ і зазначає, що полагожденє спірних квестий, дотично проєкту митової тарифи, було би дуже пожаданім.

Віроісповідна борба у Франції межи соціальним і республіканським радикалізмом а католицизмом і націоналізмом викликала велике заінтересованє поза границями республіки. Звертає на себе увагу становиско німецької преси, яка з великою заідоштію звертає ся проти католицизму і заохочує французьке правительство до енергїчного поборюваня «ультрамонтанського» католицизму. Теперішнє правительство не потребує ще такої заохоти що-до самого наміру, але у виконаню стрічає на непредвиджений і дуже рішучий опір.

Президент французького кабінету нараджував ся з націоналістичними депутатами над положенєм, визваним послідними декретами в справі шкіл конгрегаційних. Кабінет має звиш 12.000 подань о авторизацію. Більшість шкіл, що мають бути замкнені на підставі послідного декрету, находять ся в департаменті Фінїстерре. Там надійть ся сильного опору при виконаню декрету. — В самім Парижі група соціалїстів зібрани ся оноді на площі перед ратушем і перед пантеоном і удали ся перед памятник Дюлєта, де відбула ся манїфестація в користь едикту, розвязуючого конгрегаційні школи. Промов не було ніяких. На улиці Fürstenberg повививано вікна в монастири, до дальших демонстрацій не допустила поліція. — Депутований Вурньоль заявив, що поставить внесене в парламенті о скасованє всіх конгрегацій і конкордату, і висказав переконанє, що всі республіканські послі будуть голосувати за его внесенєм.

Натомість деп. Бержен і Кошен, а також члени академії Брінетієр, Рус, Келєш, Ле Роя Боліє і Піко оголосили відозву до «всіх прихильників свободи научаня», завзиваючи їх, щоби всякими законними способами старали ся перешкодити сему, аби наука стала монополем одного сторонництва. В обороні конгрегацій ви-

ступив також протестант Мороз, а вже найбільшу сензацію викликало те, що провідник радикально-соціалїстичної партії і б. президент кабінету Гоблет вступив публично в обороні конгрегаційних шкіл. При тім случае ся і насильний опір супроти правительственных органів, яким поручено виконанє нового закона. В місцевости Чуйт комісаря поліції, який прибув, щоби замкнути школу, напали жінки, повалили на землю і побили.

Пора відновити передплату!

Н О В И Н К И.

— Календар. В пятницю: гр.-кат. Ермолая; рим.-кат. Киріяка. — В суботу: гр.-кат. Паулелеймона; рим.-кат. Романа.

— *Признанє і подяка для ВПреосв. митрополита Шелтицького.* Гості зібрані у о. Кмицікевича, декана в Фразі, вислали до Високопреосвященного архієрея дня 25. липня с. р. таку телеграму: «Ваше Високопреосвященство! Сьвітла оборона прав нашої рідної мови в репрезентації кравьї одушевила нас і скріпила віру в красну будучність Руси. Загріті рішучим виступом Вашого Високопреосвященства, живемо повною надією, що під проводом Вашим прийде для нас день правди і побіди». — Ієрон Кмицікевич, Кирило Фацієвич, Іван Винницький, Андрій Пеленьский, Іван Туркевич, Павло Козюк, Григорій Вовідка, Юліан Бачинський, Андрій Ольш. Лев Юрчинський, Аполінарий Філіповский, Богдан Домбчевский, Іван Созанський, Стефан Донарович, Емільян Біліньский, Ольга Кмицікевич. В. Донаровичева, Наталія Винницька, Кліментина Домбчевска, Теофілія Юрчинська, Мирослава Домбчевска, Леонтина Чепіль, Марія Кмицікевич, Ольга Козюк, Др. Т. Гриневич, Йосиф Павльинський, Роман Дудинський.

— *До любителів музики.* З уваги на факт, що ми Русини хоч сьвітолюбиві і музикальні все таки стоїмо ще ка пункті музики поза иньшими народами, що ми маємо вправді много композиторів та они много компонують, а мимо того не то сьвіт ширший, але навіть нам рідний руский загал не знає сих їх творів, бо нема з нас кому зайнятись виданєм, і опублікованєм їх; з уваги на сей хоч невідрадний але правдивий факт рішив видїл «Станіславівського Бюна» розпочати видавництво музичних творів, котре обіймало-б найлучші твори всіх наших композиторів, і було дешеве, а тим самим приступне всякій сьпіво- і музикололюбивій людині.

Артистичну сторону сего видавництва обняв звісний музик-композитор п. Денис Січинь-

АНДРІЙ АЛИСЬКЕВИЧ.

Вартбург і Ваймар.

Спомини з подорожи по Німеччині.

Але перейдїм до значїня Ваймару, який став як-раз другою вітчиною Гетого і иньших клясиків 18. віку.

В 17. віці, с. є в добі занепаду, що по 30-літній війні цїхував Німеччину під кожним зглядом, повстало в Ваймарі перше товариство язиково-літературне, назване Palmenorden або fruchtbringende Gesellschaft. Воно змагало до піднесеня занепавшої і чужими ідиомами та словами занечищеної мови німецької, до розбудженя через письменство найбільше в середніх і найвисших кругах національної сьвідомости і достоїнства своїх поетів. Се товариство засновали та підперали доколичні князі і вельможі. До него належали перші тодішні поети Опіц і Гріфіус. На взір сего товариства повстало в коротці кільканих йому подібних. Товчок до сего патріотичного діла вийшов отже з Ваймару.

Вкінці вславив ся по всім сьвіті і по всі часи Ваймар яко справдішній Парнас за часів короткого панованя княгині вдови Анни Амалїї та за щасливого і довгого правління єї сина, великодумного і генїального князя Кароля Августа (1773—1828), який став в р. 1815 великим князем. Хоч німецькі писателі повинні були находити захист, опіку і підмогу в першій мірі в Відні або Берліні, де як-раз в тих часах панували так визначні монархи як Йосиф II. і Фридрих Великий, однак дивним дивом і на жаль займили ся ними в початку чужі володїтелі як пр. король данський Фридрих V. (у котрого пр.

Klopstock перебував), а відтак власні свої менші князі. Між сими послідними вів перед К. Август, що заслужив собі на найбільшу славу подібно, як колись в Римі Мецен і цїсар Август. Сам Гете признає, що він єму дав то, що багаті рідко коли разом дають меншим та біднішим, себ: «Neigung, Musse, Vertraun, Felder, Garten und Haus».

На дворі такого то князя прожили більшу часть свого життя особливо чотири сьвіточі на небосклоні німецької словесности: Вілянд, ментор молодого князя та приятель княгині-матери (від 1772—1803), Гердер двірський парох і суперінтендент (від 1776—1803), Гете, сердечний товариш князя, его дорадник і міністер (від 1775 до 1832) і Шілер, котрий на стало осів властво в Ваймарі доперва в р. 1799. і перебував тут до смерти (в р. 1805), але вже і перед тим від р. 1787. жив в князівстві Саксен-Ваймар, будьто навідуючи ся до Ваймару, будьто перебуваючи в Єні яко поет і учений, с. є професор історії на університеті. Коло тих чотирох мужів, що надавали напрям письменству цілої Німеччини аж до повстаня як-раз в Єні нової школи т. зв. романтичної, груповало ся много менших писателів, белетристів і перекладчиків, так пр. Музеус, Бершух, Боде і иньші. В Єні виходив тоді поважний журнал літературний: «Die Jenaer allgemeine Litteraturzeitung»; в Ваймарі видавав Шілер часопись «Horen», відтак майже що року альманах; тут виходила навіть газета мод під заголовком «Journal des Luxus und der Moden», що мало на тодішні часи феноменальне значїне. Піднести треба, що в Ваймарі повстав саме тоді постійний театр, до якого від давна Німці по иньших містах і краях стремїли. Небагом розвинув ся він завдяки умїстній управі Гетого в цілім блиску, бо познакомлював сьвіт з новими клясичними творами згаданих поетів, осо-

бливо Шілера та ширив їх славу і популярність. Він вихолав і виплевав цілий ряд перших артистів драматичних, чим підніс взагалі театр і драматургію в цілій Німеччині і створив свій спеціальний, ідеалїстичний напрям, що удержує ся єще до нині в многих театрах, особливо в Ваймарі і Відні (в Burgtheatr-i).

Сю традиційну майже опіку для всего, що естетичне і хороше, переняли і гідні єго наслідники: Кароль Фридрих і недавно померший Кароль Александер враз з женою княгинею Софією. Їх то заходами засновано в р. 1860. вишшу академію для красних штук, в котрій були доси діяльні такі мистці як: Genelli, Preller, Martersteig, Hummel і иньші. Тут сконцентрував ся рух науковий, що осноровує ся на культі Гетого і Шілера, до чого до ів і помір найбільше збудований в р. 1896. Goethe-Schiller-Archiv. Тут перебували вкінці довше або коротше деякі великі композїсти і віртуози, як Mendelssohn, R. Wagner, особливо же славнозвісний Liszt (від 1849—1861) і єго ученики і приятелі, як Bühlow.

Оттакі ремінісценції насувають ся неодному подорожньому, котрий тямить бодай в части історію німецького письменства і мав нагоду в иньших літературах (от хотьби і в руско-українській або польській) стежити за впливом поетів клясиків, живших в Ваймарі або пізнійшої романтичної школи, що вийшла від братів Шлеглів в Єні, спершу яко опозиція против Гетого і Шілера — та твори иньших поетів. При тім всім знаменним є і се, що Ваймар в тих часах числив низше 10.000 жителів, а і нині число їх дійшло ледви до 27.000, наколи осередки життя літературного примїстились в нинїшних часах майже в самих столицних містах, як Берлин, Відень, Париж, Варшава і т. д. Той факт мусимо з гори зазначити, бо кидас він иньше сьвітло і на тодішні часи і вимога і на характери

ський, — адміністративну п. Євген Якубович і рішено видавати твори так вокальні як і інструментальні і то що найменше два випуски місячно.

До тепер появились дві річі, а іменно: 1) «Не пора» (на хор мішаний в супроводі фортепіану і на хор мужеский — а сарела) і 2) «Даремне пісне», (слова Івана Франка в циклу поезій «Зівяле листе») хор мужеский — а сарела — музика Дениса Січинського. Ціна кожного випуска 20 сотиків (без пересилки поштової).

Третій випуск містить «Валець» на фортепіан на 2 руки п. з.: «На філях Дієстра» (оснований на народних мотивах) твір Д. Січинського, ціна 1 К, а в четвертій випуску, котрий ще в першій половині серія с. р. появиць ся, поміщені будуть два твори о. Остапа Нижанковського на один голос в супроводі фортепіану, «пісня до слів Масляка: «О не забудь», і пісня до слів Ол. Бобикевича: «Верніть ся сні мої прекрасні», — ціна випуска 40 сот.

Просимо уклібно на сім місци всіх наших П. Т. Композиторів о ласкаве надсиланє нам своїх творів так сольових, як і хоральних і інструментальних, а охотно печатати їх будемо, при чім зазначуємо виразно, що — на жаданє — звертаємо рукописи.

Рівнож просимо сею дорогою всіх «Боянів» і всіх прихильних їй справі Русинів о поміч в розпродажи видаваних нами творів; видавництво наше цілком не обчисленє на зиск і сли нам кошти накладу вернуть ся, а видавані твори муть розходити ся, вдоволені будемо!

Всякі письма, видавництва нашого дотичачі, всякі замовленя, гроші, воти, рукописи і пр. слати просимо на адресу Євгена Якубовича п. к. учителя в Заведеню карнім в Станиславові, — при чім додаємо, що при замовленях найменше десяти примірників видаваних нами творів поносимо самі кошти поштової пересилки

За Виділ «Станиславівського Бояна»: Ст. Стеблєвський, голова. Євген Якубович, дірігент. Денис Січинський, арт. редактор.

Аматорське представленє драми «Верховинці» відбудє ся дня 10. серпня т. є в неділю в Озерні, золочівського повіта. Ціни місць: Перворядні крісла 2 К, другорядні 1 К 50 с., вступ 1 К, для селян 50 с., для молодіжи 30 с. Почагок точно о 8. годній вечером.

Хліборобські страйки. В заліщицкім повіті в околицях Тузетого покінчив ся страйк. Дідичі підвищили платню з 40 на 50 кр., або поступили з 12. на 10. сніп. Заліщицкій староста видав обіжник (роз. по польски), в яким пояснює, що брешури Вітика і Будзиновського «про страйки» не є ніякими законами, але агітаційними письмами.

В теребовельськім повіті страйкує ще 10 громад. В селах Задрість, Різдяни і Бернадівка прийшло до згоди (Коресп. бюро).

В буцацкім повіті арештовано дося 19 селян. Страйкує 12 сіл (Кор. бюро). — В селі Ко-

ропци страйк в найбільшій розгарі. Двірска служба пристала до страйку, за що арештовано кількох слуг і формалів. Посесор Потворовский спровадив ескадрону уланів, компанію піхоти, комісаря і 8 жандармів. — В Зеленій і Звенигороді страйк треває далше. В Зеленій стоїть компанія піхоти. О. Любичевичи виточено процес за те, що в церкві поучував людей, як поступити в часі страйку («Діло»).

В Брідщині в Лукавці покінчив ся страйк побідою селян. В Підберізцях арештовано 6 селян за те, що прогнади робітників з Мільна. В Середній жнуть москвофільські хруні з Гаїв за Рудою.

В Золочівщині в Перепельниках дідичка хотіла підвищити платню, але за радою комісаря Слоневського зірвала переговори і вислала економа по мазурів. До села прибули улани і силоміць розтаборили ся в парохіальних будинках, виломивши замки. Опісля кинули ся по селі шукати сіна. Між иньшими зайшли до хати Миколи Грицишина, де застали лише дівчину, яка без дозволу батька не хотіла дати сіна. За опір жандарми почали єї вже убирати в ланцюжки, але зробило ся їм соромно і дали спокій. Того самого дня переходив через село учитель з Манаєва, Крупский, і невинно попав жандармам в руки.

В Каменеччині страйкує 21 громад. В Убиню арештовано 15 селян за м'ямі розрухи. Страйк ширить ся в судовім окрузі радеківскім. На днях застрайкували громади: Адами, Яблонівка і Грабова (Коресп. бюро).

В перемишлянськім повіті прийшло до згоди в Словіті. Дідич обіцяв платити: за кону збіжжя 40 кр., на дни 40 кр., стиртнякови 55 кр., баба в зимі 20 кр., при маржині 30—35 кр., хлоп в зимі 25 кр., — фіра пеньків 20 кр., фіра збирання 50—70 кр.; «огул» на 11. копу, копанє бараболъ за гару 60—90 кр.; загально підвищено тепер о 5—6 кр. В Дусанові і Яхторові прийшло також до згоди.

В бережанськім повіті покінчив ся страйк в Конохах, а новий страйк вибухнув в Стриганцях. — Арештованого в Августівці гімназиста Теодора Зарицького, сина тамошнього пароха, засуджено на 10 К карі.

П. Володислав Баронч, який після уступленя з дирекції львівського театру, віддає ся образованю молодих співачких і акторських талантів спершу в Чернівцях, а тепер у Львові, може почванити ся гарними успіхами на сім полі. Ото що пише «Fremdenblatt» з Лондона про одного з єго черновецких учеників: «Др. Людвик Вінтер дебютував недавно в «Бехштайн-галєріі» півдєць пісень. Молодий артист, який розпоряджує дуже гарним, симпатичним і добре вишколеним барітоном, вибрав на свій пір добіру програму, яка єму вже з гори запевнила дитинговану публіку з артистичним почутєм. Др. Вінтер співав арії Генля Скарляті-ого, пісні Шуберта, Шумана і Брамса, яких оплеску-

вано дуже живо. З новітних композитів були заступлені межі иньшими Гуго Вольф, Рішард Штраус; пісню «Поздоровленє» Антона Рікауф-а єспівак виконав з таким ніжним чутєм, що мусів єї повторити. Льондонська критика привітала мнгонадійного єспівака вельми приязно». — Як звісно, зі школи п. Баронча вийшла п. Лопатинська, над якої умітностію єспіваня уносить ся під добу краківська критика з нагоди побуту там львівського опереткового ансамблю.

В науково-виховавчих інститутах СС. Василянков в минулім шкільнім році було приміщених 147 учениць, а то: в Яворові 72, у Львові 47, в Станиславові 28. Таке саме число учениць можуть прийняти ті інститута й сего року. Родичі і опікупи, що бажать свої діти помістити в однім з інститутів СС. Василянков, звольять ласкаво зголосити ся листовно або устно до настоятельок дотичних інститутів (Яворів: Пр. М. Ольга Смиржа — почта в місци, стац. зел. Судова Вишня; Львів: Пр. М. Йосафата Теодорович, ул. Зиблицевича 24; Станиславів: Пр. М. Анна Теодорович, ул. Заболотівська 13). — Удержанє одной панци вносьть місячно 40 К, за пранє 2 К, наука фортепіану 10 К, наука танців одноразово 12 К. Платити належить завсїгди з гори, с. є. на початку кожного місяця. Убожшим родичам і опікунам можуть настоятельки децо з сеї платні опустити.

На виставу Товариства красних штук в Кракові вислав п. Іван Труш, артист-маляр зі Львова, свій твір «Могилу Шевчечка».

Причинок до хліборобських страйків. Станиславівські «Nowiny» доносьть, що в тамошнім суді розпочав ся дня 31. липня процес дідича Зембецького проти кількох селян з Побережя. Процес замітний тим, що подає яркий примір кривди заподіяної селянам зі сторони двора. «Nowiny» описують єю справу ось як: «Селянин Когут і товариші обісвали кілька моргів «паньского» ґрунту кукурудзою за угодою поділу збору і відробленя «пльга». Сего року задля слоти не пощастило ся, кукурудза не виросла, а радше загнушила єї хопта, бо з причини дощу не можна було єї сапати. Тому пан казав викосити кукурудзу, траву висушив і звів яко сіно до своєї стодоли, наново заорав і посїв лєн, чи гречку, а проти мужиків виступив з жаданєм винагорода за збори і роботу за плуг, домагаючи ся евентуально по 12 злр. від морга.

Селяни супротивляля ся сему перед судом та виказували свою кривду, бо пан забрав і сіно та наново засїв. — Судия: Чи ви може страйкуєте? — Обжалований: Га, я не розумію! — Судия: А чому-жесте не сапали? — Обжаловані звиняли ся тим, що безнастанно падав дощ, а коли хотіли сапати, то вже не було що. Обжаловуючий не хотів відступити від своїх претенсій, отже відчено розправу до 11. серпня, а перед тим виїде на місце судова комісія».

Дібрана пара. З однорічним охотником уті-

так самих поетів як і їх меценасів: Кароля Августа, княгині матери Анни Амалії і цілого двора княжого, що змогли своїми особистими прикметами неначе прикувати таких геніїв і заступити їм все, що дає велике, столічне місто. — Загляньмо тепер до внутра сеї митрополії поезії.

Положенє Ваймару чаруюче. Місто розвинулось на горбах, з котрих розкриває ся вид на ріку Ільм, долину Салі і на великий парк. Сю хорощу долину і зелені філі ріки згадує Гете часто в своїх творах.

Зелізнаця розходить ся з Ваймару в п'ятьох напрямках і лучить єго з найближшими містами Ерфуртом і Єною, як з дальшими Липском і Галле. Від красного двірця провадить електричний трамвай (про що згаданім поетам і не спило ся) до віддалевої, старої части міста через новомодні улиці, які прикрашають величаві вілли і камениці. Они лежать серед городів при довгій, чудовій алеї. Вражіве, яке робить на нас перша при вїзді в місто улица Софії — імпозантне і подорожний очікує в міру того ще красших улиц і будинків. По дорозі збуджує подив т. зв. Kriegerdenkmal, хороша, камінна група, поставлена (подібно як в иньших великих містах німецких) на памятку війни в р. 1870, котра то війна закінчила ся славною побідою над Францією та основанєм одноцілної німецкої держави. Ся група се діло Гершля.

При кінци ул. Софії, названої сям іменем в честь заслужевої, недавно помершої княгині, домінує музей, велика будівля в стилу італійського ренесансу. Тут містить ся богата збірка гіпсових відливів, владженых на лад славних творів шляхтика і дрібно-артистичного промислу, а відтак справдішна окраса музею: галєрия образів. Она не може вправді дорівнати світовім галєриям, таким як в Монахові або Дрезні, всеж таки береже она деякі перлини. Особливо звер-

тають на себе увагу старинні образи братів Кранхавів, з котрих старший прибув до Ваймару в 16. віці яко вірний товариш і порадник князя Фридриха Великодушного і в Ваймарі до смерти остав, далше акварелі згаданого вже Моріца Швінда, зобразуючі знану казку про сім круків і їх вірну сестру, відтак ручні рисунки Карстенса і Корнеліуса, вкінци правдивий скарб галєрії, а іменно цвєль оригінальних стінних образів Преллєра, котрі поміщені в великій салі I. поверху ілюструють по майстерски в 16 великих творах Гомерову Одисею від збуреня Трої аж до повороту нещасного короля до вітчизни, а в многих менших події на Ітаці. Сі картини чарують кожного клясичним слоковм і они уходять за перворядні твори новітньої малярської штуки.

Музей стоїть на березі горбка; понизше на спаді розтягає ся — наче вінець — малий, чудовий парк або радше сквер, серед котрого вринає керниця, зв. Vimaribrunnen і бюст одного з князів.

Доперва звідси через вїадукт вступає чужинець на другий горбок і входить в старє місто, в котрім проживали згадані великі генії і княжа родина.

Вигляд сеї части міста мало зміненій і на новомодний лад може викликати спершу в подорожних розчарованє, бо не один з них виображає собі в уяві сю клясичну сторону більше величавою і знатною, вже хочби для того, що вїзд до міста справді подобав на великоміський і столічний. Надибуєсь тут замість сего, подібно як в иньших старинних німецких містах, вузькі улиці, низькі доми і провінціанальне житє-пробуванє. Але сі чувства немлого розчарованя, а може і пригнобленя переміняють ся вкоротці в чувства подиву і апотеози.

Кожного мусить зворушити і піднести на

дусі сеї контраст між так скромним є повдичим скруженєм, між так маломіскими відносинами (хоч блєск і близькість княжого двору підносили безперечно в неоднім то середнє півеац житя і образованя) а величиною духа, полєтом фантазії і ідеальним поглядом на свїт у згаданих, незабутних поетів. Тут власне являє ся вповні власть і побіда духа і ідеї над тим, що земске і вузкоглядне: тут царювало довгі часи се, що добре, правдиве, естетично-хороше і гуманне. Слова, які Гете висказав про Шілера:

Indessen schritt sein Geist gewaltig fort
Ins Ewige des Wahren, Guten, Schönen,
Und hinter ihm, in wesenlosem Schöne
Lag, was uns alle bändigt, das Gemeine.

можча примітити до всіх проживавших у Ваймарі великих геніїв і найти у всіх споминах з Ваймару.

Ідучи в напрямі до міста (пр. улицею св. Якова) на горбок, минаємо по середині старий костел св. Якова. На старім цвинтарищі доколя церкви, котре нині подобає на парк, бачимо кілька зовсім простих нагробниць, однак они бережуть тлініні останки знатних людей. Під церквою стоїть пам'ятник маляря Кранхаха старшого, на майдані серед дерев в затишку нагробниця (звичайна камінна плита) жени Гетого Христанца з роду Вульпіус, вірної і печаливої дружини, відтак нагробниця жени Гердера Кароліни з роду Фляксланд. Тут під церквою лежали якийсь час (від 1805—27.) моші Шілера, поки їх не перенесено рік перед смертю князя К. Августа до княжої каплиці і гробниці (Fürstengruft).

(Дальше буде).

кла зі Львова Ванда Панасова, жена муляра Станіслава. Осиротілий муж доніс поліції, що єго невдачна супруга украла єму перед виїздом дві шлюбні обручки і 20 К.

— **Перенесенє.** Міністер судівництва переніс нотаря Володимира Душпінського з Косова до Ярослава.

— **15-літня кара.** З карного заведеня у Львові випущено вчера Авраама Шрайбманна по відсудженю 15-літньої кари за злочин морду.

— **Великий град** падав дня 4. с. м. на Угорщині в Надь-Селеш. З хмари сипало такими грудями як каміне що найменше величини кулака. Тож і не дивота, що на поли убило чотирох людей і багато худоби. Всю кукурудзу і виноград витовкло так, що майже сліду з него не лишило ся; о збіжку нема вже й бесіди. В домах повитовкало всі вікна. Людий бере ся розпука, бо їх жеде як найбільша нужда.

— **Праса в Америці.** Після урядового обчислення статистичного бюро в Лондоні було в 1900. р. в Сполучених Державах 22.312 друкарень, в яких задрукувано около 625 мільонів кильогр. паперу; з того 77.6% на часописи, а решту на книжки і вньше. Друкарні представляли вартість 293.000.000 долярів, а їх річний дохід виносил около 347 міль. долярів. В 1900. р. печатано в Спол. Державах часописи в 25 мовах,

з того 94% в англійській мові. На одного Американця випадає денно пересічно 2 примірники газет. В Новім Йорку виходить 58 дневників, з чого половина рано, а друга половина вечером. Наклад сих 58 дневників обіймав 2.732.089 примірників, а що Новий Йорк числить 3.437.000 душ населеня, отже 4 примірники випадало на 5 осіб, не виключаючи немовлят і дітей.

Телеграмн.

Відень, 7. серпня. Оба президенти кабінетів др. Кербер і Сель удають ся дня 17. с. м. до Ішлю і забавлять там до 19. с. м., щоби повідомити цісаря про стан угодних переговорів. Перед виїздом відвідає др. Кербер п. Селя в єго літній осілости в Ратот.

Дня 16. с. м. відбуде ся кабінетова рада австрійских міністрів, на яку прибудуть також і ті міністри, що перебувають поза Віднем.

Петербург, 7. серпня. Journal de St. Petersburg бачить в відвідинах цісаря Вільгельма новий доказ приязних відносин, що лучать тради-

ційно оба дома, а заразом і поруку світового мира.

Менде, 7. серпня. Вчера замкнено в Лезер десять конгрегаційних шкіл без ніяких перерон. Тільки в Ольон прийшло до розрухів, при чім зранено дві особи.

Копенгага, 7. серпня. Губернатор кн. Юрій і кн. Андрій грецький відїхали вчера до Лондона на коронаційні торжества.

Лондон, 7. серпня. Часописи доносять з Шангаю, що французский посол заявив заступникови китайского правительства, що французске правительство готове пофнути свої війська з Шангаю, як тільки зроблять се вньші держави.

Портопренс (на Гайті), 7. серпня. Генерал Фірмен утворив провізоричне правительство для північно-західної і артибонітонської провінцій. Генерал іменував сам себе президентом того правительства.

— Санітарного радника д-ра Барвіньского Володичничий заклад Ельгерсбург (оснований 1837). Сезон від 1. марця до кінця падоли-ти: 150 добірно устроєних комнат і 4 вилі з романтично положеним замком. Стация залізничі Plauze-Elgersburg-Ilmenau. Всякі водолічничі процедури, електротерапія, масаж, лічнича гімнастика, Мічеля тучне ліченє, диєтетичне і кліматичне ліченє. Особливо надає ся сей заклад до ліченя неврастенії, гістерії, гіпохондрії, пораженя, серцевих недуг, нервової астми, жолудкових недуг, безсорности, ревматичних і гостєвих недуг, недокровности, золотухи і т. п.

Ціни вельми умірковані.
1. Мешканє почавши від 1 марки (60 кр.) до 5 марок денно з прислугою.

2. Цілий харч денно 4½ марки (1. сніданє, 2. сніданє, обід (table d'hôte — 4 даня — в неділю 5) вечера).

3. Все ліченє, всякі процедури і купелі в лікарскою заплаатою і купелевою прислугою 2 марки денно. Перша конзультація числить ся окремо 10 марок).

Положенє вельми здорове і гарне серед Туринского Ліса (560 метрів над плесом моря). О всякі виясненя і подрібні проспекти звертати ся треба до:

Sanitätsrath Dr. Barwinski's Wassenheil- u Kuranstalt Bad Elgersburg im Thüringerwalde.

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері виносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.).

Автоматичні Водопроводні прилади

для високоположених, убогих в воду господарств, огородів, сіл, міст, виль, дїбр і т. д. практичної, одиноко існуючої технічно, знаменитої конструкції, безпастанно доставляючої воду на кождо висоту і віддаленє, будує перше моравске заведенє для водопроводів і помп

Ант. Кунц

ц і к. надворний доставець в Mährisch Weisskirche.

Проспекти даром і оплатно.

2-17-24

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна
Найславнїша програма!
від 1. до 15. серпня 1902.

При співучасті військової музики 30. п. п.
1) Марш. 2) Увертура. 3) Lisa Schliersee, тирольска співачка. 4) Miss Theresitta, артистка на ливні. 5) William i Lonny Olszański, парадоксальні акробати ексцентричні. 6) Hanny Luxa, ексцентр. тирольска співачка. 7) Орхестра. 8) Maria i Carl Ohm, тресура медведїв, псів і коників. 9) Орхестра. Реклямограф. 10) Trio Goltz, артисти на ливні на кружляючих гльобах. 11) Lanzetta, імітатор Отеро і Фужер. 12) Nelson Down's, король монет. 13) Nadrage, комічний черевобесідник. 14) Американський біоскоп.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і свята два представлення. Що вятниці High Life представленє. Білети вчаснїше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Начерки

Олекси Кузьми
I. том

можна набувати в Ставропигійській Книгарні у Львові по ціні 2 К за гарно оправл. примірник. (з почт. пересил. о 45 сот. більше)

Складайте свої ощадности в Дністрі!

Дністер

Товариство взаїмного кредиту, стоваришенє зарєстрованє в обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10. дім «Просьвіти»

Дністер

принймає вкладки щадничі і опродєнтовує їх по 4% від ста. Стан вкладок 31. грудня 1901 900.193 К 53 с. на 1.063 книжочках.

Дністер

уділяє своїм членам позичок на векселі і скрипти за інтабуляцією або ври відповідній поруці на 5½% і 1% додатку на кошти адміністрації. Сплату позичок розкладає «Дністер» догідно також до 10 літ. Членом може бути тільки член забезпечений в «Дністрі», від огню. Уділ членський виносить 50 К, вписове 2 К. Уділи вплачені по день 31. грудня 1901: 81.169 К 37 с. Членів було: 2.006. Стан позичок: 869.245 К 4 с.

Дністер

уділяє рікрічно з чистого зиску датки на публичні добродїїні рускі ціли — на церкви, бурєв, школи і т. д. — До кінця року 1901 уділено 8.840 К.

Інформацій в справах позичок уділяють агенти і Дирекція.

— Краєва Рада шкільна апробувала слїдуєчі видава Руского Тов-а педагогічного на нагороди пильности і до бібліотек шкіл народних:

	(брошуров.)	(оправл.)
Оповіданя для дітей	40 сот.	54 сот.
Оповіданя Катренка	40 "	54 "
Оповіданя Коцюбинського	40 "	54 "
Переклади Кримского	40 "	54 "
Дитячі оповіданя, Мамини Сибіряка	30 "	54 "
Байки Пушкіна	30 "	54 "
Оповіданє Марка Вовчка ч. I	30 "	44 "
Марта Борєцка	40 "	60 "
На прїчках	30 "	44 "
Народні думи, д-ра Пачовского	40 "	60 "
Казки, гр. А. Толстого	40 "	54 "
Поеми, О. Кониського	30 "	44 "
Покарана лож, комедийка	20 "	34 "
Малій співанник	20 "	34 "
Серед цвітїв, комедия в 2 дїях	16 "	30 "
Лис Микита, Гете-Франко	1 К	1 К 30 "
Перша китичка, Ярошинської	20 сот.	
Друга китичка, Ярошинської	20 "	
обі разом		54 сот.
Андерсен, Казки IV і V ч.	50 "	2 К 90 "
5 частий разом опр.		
Для шкіл видїлових апробовано:		
Дивні пригоди комаха, Сангвіна	48 сот.	75 сот.
Інститутка, М. Вовчка	40 "	60 "
Шекспір в повістках	30 "	60 "

Зарваницю

поему Василя Щурата можна з амовляти лише в Ставропигійській книгарні у Львові, ул. Руска ч. 3. Ціна з поштовою оплатою 25 сот.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принймає до перехованя паперні вартістні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подїбно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може снов майно або важні документи.

Під тим виглядом поробиє Банк гіпотечний як найдодїгнїш зарядженя. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.